

MANNEN KOMEN VAN GOD EN VROUWEN OOK

Verbinding maken met elkaar in het huwelijk (1)

In 1982 verscheen het boek 'Mannen komen van Mars en vrouwen van Venus'. Deze bestseller van de psycholoog John Gray viert de verschillen tussen mannen en vrouwen. We herkennen het in het dagelijks leven ook wel (enigszins stereotiep): vrouwen zijn gevoelsmatig, gericht op relaties, lichamelijk zwak, intuïtief in hun denkprocessen, associatief in hun communicatie; mannen zijn rationeel, gericht op doelen, lichamelijk sterk, logisch in hun denkprocessen, lineair in hun communicatie.

Feminisering

In de westerse samenleving, eeuwenlang gedomineerd door het mannelijke, is in de vorige eeuw een proces van feminisering (met veel aandacht voor typisch vrouwelijke waarden) op gang gekomen die nog volop gaande is, hoewel de grenzen ook al weer in zicht komen (denk aan een boek als 'De ongetemde man' van John Eldredge). Een anti-mannelijke beweging blijkt uiteindelijk vruchteloos te zijn. Want het moet tussen mannen en vrouwen niet gaan om 'aanvallen' maar om 'aanvullen'.

Geschapen

Wat zegt de Bijbel over dit thema? Als we het scheppingsverhaal lezen komen we onder de indruk van de geweldige creativiteit van onze God en van de kracht van zijn spreken. Al lezend ontdek je dat Gods betrokkenheid bij het scheppen zich verdiept als hij aan de kroon op zijn schepping begint: de mens, de adam. Er is een Joodse uitleg die zegt: 'God schiep geen man, maar echt een mens, met een vrouwelijk en een mannelijk gezicht; pas later is deze mens gesplitst in een man en een vrouw.' Deze benadering doet meer echt aan wat er staat: 'mannelijk en vrouwelijk schiep hij hen', dan de gedachte dat God 'mannetjes'-mensen en 'wijfjes'-mensen schiep (à la de dieren).

God schiep de mens als zijn evenbeeld, als evenbeeld van God schiep hij hem, mannelijk en vrouwelijk schiep hij de mensen. - Genesis 1:27

Evenbeeld

De mens is geschapen als Gods evenbeeld: mannelijk en vrouwelijk. Is God een man? Is God een vrouw? God is God! En op een of andere manier drukt hij zijn wezen uit door middel van een mannelijke en een vrouwelijke dimensie (vgl. Jes. 42:13-14), zoals we die terug zien in de mens die hij schiept. Dus voordat we nadenken over man en vrouw als seksuele wezens, moeten we nadenken over de mens die mannelijke en vrouwelijke kwaliteiten heeft omdat we langs die weg zullen ontdekken hoe we mogen leven als Gods evenbeeld.

M&V in plaats van M/V

Bijbels gezien is de kernkwaliteit van de man: hoofd zijn, leiding geven (Efe. 5:23); en van de vrouw: helper zijn, verbinding maken (Gen. 2:20). Na de zondeval gaan man en vrouw juist in die kernkwaliteiten de vloek ervaren (Gen. 3:16-19). Maar als we in Christus, de nieuwe en volmaakte mens (adam), ons evenbeeld-zijn willen leren kennen, dan is het zaak om geen scheiding te maken (M/V) maar verbinding (M&V). Psychologische inzichten helpen hierbij. Kenmerkend voor het mannelijke is: initiatief nemen en leiden, verstandig en doelgericht zijn; voor het vrouwelijke: ontvankelijk zijn en wachten, intuïtief en mensgericht zijn. ('Verbinding maken' is een vrouwelijke kwaliteit!) We worden meer echt mens naar de mate waarin we als mannen echt man durven te zijn die ook zijn vrouwelijke kwaliteiten leert kennen. We worden meer echt mens naar de mate waarin we als vrouwen echt vrouw durven zijn die ook haar mannelijke kwaliteiten leert kennen. 'Aanvullen' (gevolg van de zondeval, waardoor zowel het mannelijke als het vrouwelijk zich ging verzelfstandigen, losraakte en zich afsplitste van de oorspronkelijke verbinding) wordt 'aanvullen' langs de weg van 'aanvoelen'!

De nieuwe mens Jezus

Jezus is de nieuwe mens! In hem vinden we een prachtige balans van het mannelijke (hij neemt initiatief, durft tegen de stroom in te roeien, laat een krachtig geluid horen, kan de krachtmeting met satan aan) en het vrouwelijke (hij ontving de heilige Geest, onderwierp zich aan zijn Vader en kende een diepe intimiteit met hem, was gevoelig in de omgang met mensen, kon mensen echt aankijken). Mannen én vrouwen kunnen zich door deze mensenzoon laten redden van de zonde van vervreemding en onverbondenheid,

van heerszuchtig optreden (afgesplitste mannelijkheid) en passief slachtofferschap (afgesplitste vrouwelijkheid). Vrouwen én mannen mogen zich om echt mens te worden identificeren met Jezus.

Hoe vrouwelijk is de kerk?

Dit alles is van groot belang voor onze huwelijken en al onze vriendschappelijke en collegiale relaties waarin mannen en vrouwen samen optrekken. Maar ook voor het leven in de gemeente van Christus is hier nog een wereld te winnen. De (gereformeerde) kerk kent een nogal dominante mannelijke cultuur: de zaak gaat voor de persoon, de organisatie gaat voor de gemeenschap, standpunten worden gedeeld in plaats van levens, het hoofd heeft voorrang op het hart, analyse gaat voor intuïtie, de leer gaat voor het leven, helderheid gaat voor warmte. Ook de spiritualiteit kan daardoor zeer mannelijk worden: 'Christus buiten ons' gaat voor 'Christus in ons', werken gaat voor bidden, liefhebben met het verstand gaat voor liefhebben met het hart. Deze problematiek wordt niet opgelost door God zo nu en dan ook eens Moeder te noemen of door de vrouw in het ambt toe te laten. Het gaat om niets minder dan een nieuwe cultuur, een transformatieproces als vrucht van het werk van de Geest.

Voor een geloofsgesprek...

1. Lees Genesis 1:1-2:4. Welke elementen vallen je op? Met welke van de zeven dagen voel je je het meest verbonden?
2. Praat met elkaar door over mannelijke en vrouwelijke eigenschappen in het Bijbelse beeld van God. Vertaal dat door naar het mannelijke en vrouwelijk in ons mens zijn (als evenbeeld van God).
3. Hoe mannelijk vind jij de kerk? Waarom vind je dat? Hoe kun jij een bijdrage leveren aan een gemeente-zijn waarin het vrouwelijke en het mannelijke met elkaar in balans zijn?
4. Hoe kun je als single of als gehuwde leren genieten van de eenheid die God bedoelt heeft tussen mannelijk en vrouwelijk?
5. Op welke manier is de Geest van Jezus bezig om van ons allemaal echte mensen (M&V) te maken?

